

Секція 27. ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА

УКРАЇНСЬКИЙ РУШНИК ЯК ЕТНОСИМВОЛ

Бабасва І.В., гр. ГРС-31

Науковий керівник – доц. Л.Я. Сапожнікова
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Український рушник, вишитий руками майстрині, посідає особливе місце в декоративно-прикладному мистецтві. Як зазначає науковець Т. Кара-Васильєва, «рушник у свідомості українського народу наділявся спектром знакових властивостей і саме тому він являє собою значне непересічне явище духовної культури».

Словник – довідник «Знаки української етнокультури» (автор В. Жайворонок) фіксує назви рушників відповідно до призначення, символічного навантаження, сакрального смислу, обрядового використання, а саме: *побутовий, обрядовий, декоративний, подарунковий, кілковий, плечевий, стирок, божник, одноденний*.

Давні фразеологізми *готувати рушники, дбати рушники, посилати за рушниками, на рушник стати, подавати рушники, брати рушники, повернутися з рушниками, рушників не придбала, скриня повна рушників* передають етнокультурне навантаження, виступають у ролі складників свідомісної картини світу українця.

Рушник та хліб в українській культурній традиції завжди мали глибокий смисл, образну символіку. Шанобливе ставлення до хліба не дозволяли класти його на не покритий рушником стіл, а весільний стіл прикрашали подарунковим рушником. Рушник – символ вірності, пам'яті про рідну сторону, кохану, батьківську домівку, рідну матір, самого початку й кінця життя, про що свідчать народні пісні, легенди, перекази, твори майстрів художнього слова. Завдяки яскравим неповторним візерункам рушники виконують функцію прикрас. Досліджуючи вишивку, В. Стасов зазначав, що «орнамент ніколи не містив у собі жодної зайвої лінії, кожна рисочка тут мала своє значення».

Сьогодні ці витвори мистецтва знову супроводжують весільний обряд, залишаються окрасою житла, святкових заходів, є бажаним подарунком. Отже, рушник як етносимвол набув значення знаку національної культури.

СТАЛІН: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Бєлова П.С., Лавроненко К.Г., гр. ГРС-31

Науковий керівник – канд. іст. наук, проф. А.С. Міносян
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Йосип Віссаріонович Сталін – радянський політичний, державний, військовий і партійний діяч. Діяч міжнародного комуністичного і робітничого руху, теоретик і пропагандист марксизму-ленінізму.

За життя Сталіна радянська пропаганда створила навколо нього ореол «великого вождя і учителя». Ім'ям Сталіна були названі географічні об'єкти у багатьох країнах світу, багато підприємств і організацій отримали до своєї назви «ім. Й.В. Сталіна».

Ім'я Сталіна можна було зустріти в назвах радянської техніки. У пресі сталінської епохи його ім'я згадувалося в одному ряду з Марксом, Енгельсом і Леніним. Ім'я Сталіна згадується в художніх літературних творах і художніх фільмах.

У діяльності Сталіна разом з позитивною оцінкою звертається увага на його негативні риси. Знаходячись на найважливіших партійних і державних посадах, Сталін припускав грубі порушення колективного керівництва і норм партійного життя, порушення соціалістичної законності, необгрунтовані масові репресії проти видатних державних, політичних і військових діячів Радянського Союзу, просто багатьох чесних радянських людей.

Особу Сталіна оцінюють по-різному. На думку У. Черчіля: «Це велика удача для Росії в її відчайдушній боротьбі і стражданнях – мати на чолі великого і суворого воєначальника. Він – сильна і видатна особа, що відповідає тим похмурим і бурхливим часам, в які його закинуло життя, людина невичерпної хоробрості і сили волі, прямиї і навіть різкої в розмовах».

Пізніший У. Черчіль підкреслював, в той же час, що «Сталін впродовж багатьох років був диктатором Росії, мене шокували ті жахливі помилки, які він допускав, і та крайня жорстокість по відношенню до людей і мас, якими він управляв. Сталін був нашим союзником, а потім перетворився на головну загрозу для нас».

Різноманітність думок про особу Сталіна зберігається і в наші часи. Все це зайвий раз свідчить про необхідність подальшого вивчення його життя і діяльності, чому, власне, й присвячена ця наукова праця.